

Naukowe tło projektu

Większość rodziców pragnie, by ich dzieci miały jak najlepsze życie. Dlatego wkładają ogromne wysiłki, aby wspierać rozwój dzieci, na przykład dbają o zrównoważoną dietę, upewniają się, że dzieci spędzają wystarczająco dużo czasu na świeżym powietrzu, lub zapisują je na różne zajęcia potencjalnie wspierające rozwój. Niektórzy rodzice pragnący wspierać umiejętności językowe swoich dzieci, decydują się na wprowadzenie tzw. dwujęzyczności zamierzonej. Przez dwujęzyczność zamierzoną rozumiemy taką sytuację, w której co najmniej jedno z rodziców dziecka decyduje się - przynajmniej przez część czasu - mówić do dziecka w innym języku niż swój język ojczysty (i innym niż język społeczności). Na przykład polskojęzyczni rodzice, którzy urodzili się i wychowali w jednojęzycznych rodzinach w Polsce, mimo że wciąż mieszkają z rodziną w Polsce, decydują się mówić do swojego dziecka po angielsku.

Dwujęzyczność zamierzona zdaje się zyskiwać na popularności, zwłaszcza w krajach, w których rodzice są świetnie wykształceni, ale na co dzień posługują się mniej "światowym" językiem niż angielski, a jednocześnie znajomość angielskiego uchodzi za kluczową dla sukcesu w szkole i na rynku pracy, na przykład w Europie Wschodniej (np. Polska, Słowacja, Słowenia) lub w Azji (np. Korea, Japonia). Jednakże nie istnieją badania, które by badały skalę lub językowe, poznawcze i emocjonalne konsekwencje tego zjawiska. Dotychczas nie przeprowadzono ani jednego badania, które systematycznie analizowałoby wpływ dwujęzyczności zamierzonej na życie rodziny, dobrostan dziecka lub jego językowy lub poznawczy rozwój.

Metody

W ramach projektu zaplanowano pięć badań, które umożliwią opisanie zjawiska dwujęzyczności zamierzonej z różnych perspektyw. Po pierwsze, oszacujemy skalę tego zjawiska, pytając rodziców pierwszoklasistów w 100 szkołach, czy kiedykolwiek próbowali wprowadzić dwujęzyczność zamierzoną. Po drugie, w badaniu ankietowym zbierzemy dane dotyczące środowiska socjoekonomicznego, psychologicznego i językowego rodzin praktykujących dwujęzyczność zamierzoną. Po trzecie, porównamy jakość polskiego i angielskiego używanego przez rodziców w rodzinach, które stosują dwujęzyczność zamierzoną. Po czwarte, przeanalizujemy umiejętności językowe i poznawcze dzieci wychowywanych w dwujęzyczności zamierzonej, w porównaniu do dzieci jednojęzycznych i dzieci "naturalnie" dwujęzycznych. W ostatnim badaniu prześledzimy rozwój językowy dzieci wychowywanych w dwujęzyczności zamierzonej w czasie intensywnego wzrostu umiejętności komunikacyjnych..

Oczekiwane wyniki projektu

Projekt ma pionierski charakter - jest to pierwszy w skali światowej projekt, w którym systematycznie zbadana będzie dwujęzyczność zamierzona. Mamy nadzieję, że wyniki projektu wypełnią ogromną lukę w badaniach na ten temat. Wierzymy, że badanie charakterystyk i konsekwencji dwujęzyczności zamierzonej umożliwi sformułowanie wytycznych dla rodziców, którzy chcieliby praktykować ten styl wychowywania, na przykład dotyczących częstotliwości używania obu języków i kontekstów, w których środowisko dziecka będzie optymalne dla rozwoju umiejętności językowych i poznawczych bez żadnych skutków ubocznych.